

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

доц. Мішеніна Н.В., студент Дмитрієвський В.О.
Сумський державний університет (Україна)

Найважливішою областю сучасних наукових досліджень є проблеми навколишнього середовища і сталого розвитку. Ключовим питанням цієї проблеми є комплексне наукове обґрунтування шляхів і методів гармонізації економічного розвитку та природокористування. У рамках «Порядку денного на ХХІ століття» (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.) це розглядається як програма всесвітнього співробітництва, спрямованого на «гармонійне досягнення двох цілей – високої якості навколишнього середовища і здоров'я економіки для всіх народів світу [2].

Під екологізацією суспільного виробництва також розуміється «впровадження ресурсозберігаючих і екологічнобезпечних техніко-технологічних процесів, способів і методів раціонального управління природно-ресурсним потенціалом, завдяки яким при максимальному одержанні високоякісного суспільного продукту забезпечується збереження якості навколишнього природного середовища» [2].

Продовольча безпека країни є частиною національної безпеки, під якою мають на увазі стан захищеності держави від загрози втрати ним незалежності. Створення продовольчого достатку в різних регіонах, забезпечення населення якісними, екологічно чистими і економічно доступними продуктами харчування власного виробництва, а також формування необхідних страхових запасів, – така проблема стоїть перед національним агропромисловим комплексом. Продовольча безпека – це комплексна проблема АПК, суспільства і держави, що вимагає системного вирішення взаємопов'язаних завдань економічного, технологічного, соціального та екологічного характеру [1].

"Вклад" АПК в екологічна криза, забруднення і деградацію навколишнього середовища становить в середньому 35-40 відсотків, в т.ч. земельних ресурсів – понад 50 відсотків, а в поверхневій воді – в середньому 35-40 відсотків. При цьому американські екологи вважають, що на АПК припадає приблизно 3/5 усього забруднення в США.

В даний час застосовується укрупнений метод розрахунку збитку від споживання забрудненої їжі, заснованої на розрахунку за аналогією з розрахунком збитків від забруднення атмосфери, що має велику методичну базу [4].

Рівень збитків від забруднення продуктів, щонайменше, зіставимо з збитком від забруднення атмосферного повітря. Більш того, численні літературні джерела дають підставу вважати, що дія забруднювачів їжі є більш небезпечним для здоров'я людини.

Україна в даний час знаходиться в глибокій соціально-економічній кризі, який охоплює і актуалізує проблеми забезпечення національної безпеки, а також екобезпеки, пов'язаної з можливістю нанесення значних збитків навколишньому середовищу, здоров'ю населення. Основи екологічної безпеки здоров'я населення закладаються також рівнем якості (екологічністю) і відповідним об'ємом споживаних продуктів харчування, дієвістю організаційно-економічного механізму управління якістю агропромислової продукції. Тому видається доцільним конкретизувати теоретико – методологічні аспекти екологічної безпеки стосовно до проблеми стабілізації і підвищення якості (екологічності) агропромислової продукції. У ракурсі забезпечення екологічної безпеки споживання продуктів харчування також виникає необхідність у вимірі та управлінні екологічним ризиком якості агропромислової продукції, продуктів харчування [3].

У вирішенні проблеми регулювання продовольчої безпеки в умовах ринкової економіки важливу роль слід відвести маркетингу екологічно чистої агропродукції. Маркетинг екологічно чистої агропродукції являє собою нову форму економічних відносин при виробництві, переробці та споживанні агропродукції, покликану забезпечити раціональний баланс економічних і екологічних вимог у сільському господарстві в умовах ринкової економіки [1].

1. Варганов А.С. Экономическая диагностика деятельности предприятия: организация и методология / А.С. Варганов. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 205 с.
2. Мінін Б.А. Рівень якості. Соціально-економічні питання оцінки якості та захист споживача / Б.А. Мінін. – М. : Видавництво стандартів, 1989.
3. Севрук М.А. Экономический анализ в условиях самостоятельности предприятий / М.А. Севрук. – М. : Финансы и статистика, 1989. – 191 с.
4. Положение об отделе охраны окружающей среды.

Мішеніна, Н.В. Екологічні аспекти продовольчої безпеки [Текст] / Н.В. Мішеніна, В.О. Дмитрієвський // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 182-183.